

JÁSZ ATTILA

XANTUSiana

XVII. [1861 NOV. 18 – GYŐR]

hazajöttem végre Anyám szólni se tudott csak
zokogott megjött az elveszett fiam hajtogatta
és ömlött csak a könnye mesélnem kellett mi
is történt aztán jöttek a győri ismerősök mind

a szomszédok a bencés tanárok érdeklődni és
csodálkozni élükön Rómer Flóriszal mindjárt
ünneplést akartak rendezni hiába tiltakoztam
nem is miattam mondták inkább maguk

miatt végre és újra van mit ünnepelni hisz a
világjáró Xantus hazajött és nyomban
előadást is kellett tartanom beszámolót a
Fehér Bányában ahol a mexikói rom

városokról beszéltem arról mire is tanítanak
ezek a hajdani magaskultúra romjai hogy ezer
évvél ezelőtt virágzó városok voltak temp
lomokkal és csatornákkal miközben láttam

hogy a hatalmas kocsmaterem zsúfolásig
megtelt és az utcán is tömegek hallgattak egy
idő után az ablakba kellett kiállnom ők is jól
hallhassák a kultúra megsemmisítőiről tartott

előadásomat az európai felsőbbrendűségről
melynek nevében aranyéhes uralkodók
igázták le az indián népet s értette persze
mindenki miről is van szó de még mielőtt

robbant volna az időzített bomba azt
kérdéstem tőlük hogyan is tudhatta néhány
tucat rablólovag leigázni a hatalmas és
kulturált azték birodalmat igen egymást

irtották és árulták el segítettek kifosztani
kirabolni saját országukat értette mindenki
hát persze hogyne értette volna szomorúan
fejet hajtva de büszkén vittek vállukon az

egész városon át hazáig majd csendben
oszlottak szét

* Részlet egy Xántus Jánosról szóló verses regényből.